

De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 23 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).

Zondag 3 Juni 1888. N°. 545.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandlaren, Postdirectoren enz. en aan het Bureau, Warmoesstraat 106, te Amsterdam.
Advertentie: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elk regel meer 15 Cent.
Aanvragen en vermelding van liefdes en Verlangen 10 Ct. per regel.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Warmoesstraat 106, Amsterdam.
Insendingen die later dan Donderdag vóór middags te 12 ure worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

De Opstanding.

ZEVENTIENDE ZONDAGSAFDELING.

III.

Maar God, ... ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus (uit genade zijt gij zalig geworden).
(Efeze 2: 1-3).

Zoo is er dan in Jezus' opstanding allerleest een rechtelijke daad. God als Rechter verklaart den Middelaar, die, zonde voor ons gemaakt, als een schuldige en gevloekte was gestorven, thans weder vrij, en plaatst hem in den staat der gerechtigten over. En naardien de Christus bij deze gerechtigtverklaring als ons Hoofd optreedt, geldt deze gerechtigtverklaring nu ook voor heel zijn Lichaam, d. w. z. voor al zijn verlossenen.

Thans komen we aan de tweede vrucht van zijn opstanding toe, die de Catechismus nu aldus omschrijft: „Ten andere worden ook wij nu door zijne kracht opgewekt tot een nieuw leven,” daarmee doelende op de wederopstanding niet van ons lichaam, maar van onze ziel. Immers van het lichaam wordt pas in het derde punt gehandeld, als er volgt: „Ten derde is de opstanding van Christus ook een zeker pand van onze zalige opstanding!”

Uitgangspunt is hier derhalve de dood onzer ziel, voor ons kort en klein begrip een der diepste mysteriën.

De Heilige Schrift zegt ons en onze tong belijdt, dat we ook naar onze ziel „in dood en zonde aangenomen en geboren zijn,” en toch die ziel, die dan reeds dood zal zijn, is er toch, heeft besef van wat ze is, en zint en peinst op daden, waarvan ze er maar al te vele volbrengt.

Maar welk een dood is dit dan nu? Een dood zijn, en dat er toch leven is? Een dood, en toch bewustzijn van aan wasen, nadenken, zinnen en uitvoeren? Is dit dan niet louter beelddreukeligen genot, en dient niet erkend, dat van een dood onzer ziel in eigenlijken zin te spreken, toch eigenlijk niet aangaat?

Of acht ge uzelf reeds uit de moeilijkheid met te denken aan den omgekapten boom, die van zijn wortel afgehouden, prooi van den dood is en voor uw oogen sterft, maar dat toch in den hoogen kruin, die nu lang uit op den bodem neerligt, de uitbottende van het groene blad door de inwonende en reeds opgeslorpte en opgestuwde sappen nog een tijdlang doorgaat?

Ons dunkt neen. Wel is er in deze voorstelling veel waar en werpt dit goede beeld licht op de ééne zijde van het vraagstuk, maar het lost ons de moeilijkheid niet op. Ook al is toch bij een zieke een ongeneeslijke kwal ingetreden, zoodat de wortel van zijn leven werd afgesneden, toch weten we daarom zeer goed het onderscheid tusschen den slependen staat van kwijning en uitering en het eindelijk intreden van het doodsdoem.

En wat hier van onze ziel te belijden valt, is niet, dat ze stervende, niet dat ze prooi des doods is, om langzaam verteerd te worden, maar dat ze dood was en is.

Er is sprake van opstanding der ziel. En evenmin als er nu bij Christus sprake zou kunnen zijn van wezenlijke opstanding

indien hij niet waarlijk vooraf gestorven ware, evenmin ook zou er sprake kunnen vallen van opstanding bij uw ziel, tenzij het vaststond dat uw ziel vooraf waarlijk dood was.

Dezen dood van uw ziel nu zult ge nooit verstaan, zoolang ge blijft hangen in de valsche doodsbegrippen van de wereld. Platweg ziet de wereld in den dood een soort vernietiging; dat hetgeen dood gaat vernield, verdorven en verteerd wordt tot het niet meer zij; en eerst de wetenschap der natuurkunde heeft allengs deze platte voorstelling overwonnen, door ons duidelijk te maken, dat er niets weggaat, niets vernietigd wordt, en dat wat een kind vernietiging noemt, niets anders is dan een scheiding van de bestanddeelen, een ontleding van wat saamgevoeren was, een ontbinding van het dooreengevlochten, en daardoor een overgang in een geheel anderen toestand.

Gods kinderen wisten dit uit Gods Woord reeds lang eer de natuurkunde hierop de aandacht vestigde; maar ook zoo deed de natuurkunde dan toch een dienst, dat ze uit het volksbesef de onware voorstelling, alsof de dood gelijk stond met vernietiging, eenigszins uithaalde, en er een betere voorstelling voor in de plaats gaf.

Als een boom doodgaat, wijkt uit dien boom niet alle leven, maar heeft dit plaats dat er voor het groeileven van den boom, een ander leven van de bestanddeelen van dien boom in plaats treedt. Als een vrucht rot, is dat rotten geen stilstand, maar wel terdege een werking; alleen maar een heel andere werking dan oorspronkelijk in de vrucht zat en er hoorde. Wel een werking met dezelfde bestanddeelen, maar tegenovergesteld aan de oorspronkelijke werking der vruchtsappen.

En zoo ook als een lichaam een lijf wordt, gaat volstrekt niet alle leven en werking er uit weg. Slechts dit heeft plaats, dat de vroegere werking door een andere wordt vervangen, en dat er nu een werking van allerlei elementen en gassen voor in de plaats treedt, die tot ontbinding leidt. Een werking dus van dezelfde bestanddeelen, die ook vroeger in het levende lijf aanwezig waren, maar nu op andere, tegenovergestelde wijs.

En zoo is dus ook de dood der ziel te verstaan, niet als een overgang van leven tot levenloosheid, van werking tot werkeloosheid, en van macht tot machteloosheid; maar een overgang tot een andere soort werking en een anderen vorm van leven. Ook in de ziel die dood is, leeft en werkt wel iets; en hetgeen er in leeft en werkt zijn wel dezelfde bestanddeelen, die er eertijds ook in leefden en werkten; maar deze werking zelve is een geheel andere en aan de eerste tegenovergesteld.

Komt men nu eerst op het lichaam, en vraagt men waarin bij het lichaam dit verschil en deze tegenstelling van werking ligt, dan is het antwoord niet moeilijk te geven. Immers bij het lichaam bestaat het verschil tusschen de werking vóór en na den dood daarin, dat de stoffen en gassen vóór den dood onder de macht en heerschappij van het ééne lichaam staan, maar na den dood van dien band ontslagen, elk voor zich gaan werken en doen wat hun gelust.

En dringt men dieper door en onderzoekt men, waardoor het komt, dat vóór den

dood het ééne lichaam macht over zijn deelen had, en dat na den dood de deelen macht over het lichaam kregen, dan ligt het antwoord ook op die vraag gereed. Dit ligt toch alleen en uitsluitend daaraan, dat de band die het lichaam en de ziel verbond door werd gesneden. De eenheid van het lichaam lag in de ziel. Nu die eenheid wegviel ging ook de eenheid van het lichaam teloor, en de gassen en stoffen gingen elk voor zichzelf werken.

Voor het lichaam is de zaak dus doorzigtig als glas. Het oorspronkelijk leven des lichaams hing aan zijn verbinding met de ziel. En omgekeerd de doorsnijding van den band, die ziel aan lichaam bond, brengt den dood. Dientengevolge verliest het lichaam dan zijn macht en heerschappij over de stoffen en gassen. Die stoffen en gassen gaan nu elk op hun eigen manier werken. En zoo ontstaat er een werking die geheel tegenovergesteld is aan de oorspronkelijke werking en tot algeheele ontbinding leidt.

Brengen we dit nu over op de ziel, dan is er zeker een aanmerkelijk onderscheid te maken, want uw ziel is niet uit stoffen en gassen saamgesteld. Uw ziel is eenvoudig en niet saamgesteld. Ontbinding van uw ziel is dus ondenkbaar. Maar wat bij het lichaam de stoffen en gassen zijn, dat zijn voor uw ziel de u ingeprente inborst, de u geschonken vermogens, en de u verleende gaven of krachten. Deze alle saam vormen in u een goddelijk kunstig saamstel of liever bewerktuigd wezen; een soort wonderbaar raderwerk, waarvan de spijlen en veeren en raden door Gods eigen hand waren ineengezet.

De dood van uw ziel bestaat dus daarin, dat deze onderscheids spijlen, veeren en raden, deze uw inborst, uw vermogens, uw gaven en krachten, die er op aangelegd waren, om naar Gods wet en wil te werken, nu omslaan in een tegenovergestelde werking. Niet dat ze plotseling gaan stilstaan. O, Neen, ze blijven werken, soms zelfs sterker nog. Maar ze gaan anders werken. De harmonie is verbroken. De veeren en raden werken niet meer symmetrisch op elkaar. Er wringen en krassen ze tegen elkaar in. En het effect is verwarring en verspillende van kracht, in stee van zuivere ontwikkeling en doeltreffende besteding van de vermogens.

En vraagt ge nu ook hier, waar dit vandaan komt, dan luidt het antwoord ook hier: „Omdat de eenheid van het Lichaam ophield macht en heerschappij over deze vermogens en gaven van uw ziel te oefenen!” Mits ge onder lichaam nu maar niet uw lichaam van vleesch en bloed verstaat, maar denkt aan dat ééne groote Lichaam van het menschelijk geslacht, dat onder Adam als hoofd door God geschapen was. Ook uw ziel is geen meteor, die op zichzelf zweeft en uit den hemel viel, maar ook uw ziel is met heel u persoon ingeschapen in het ééne Lichaam der menscheit, onder een van God verordend hoofd. Zoolang nu het ééne Lichaam der menscheit kracht en heerschappij bezit over de enkele zielen, werkt op en in die zielen de goddelijke macht der liefde, en daar leven ze van en daar schikken ze haar werkingen naar.

Toen echter door Adams val dat ééne Lichaam der menscheit zijn hoofd verloor, en dus onthoofd wierd en nu hoofdeloos

stond, hield dat Lichaam op, goede macht over de enkele zielen in de enkele personen te oefenen. De vermogens en gaven in uw ziel raakten dus hun stuur kwijt. Ze gingen wild dooreen slaan. Zelfzucht verving de liefde, en ook in uw ziel trad een onheilproces van ontbinding in. Wel bleef er werking, zeer veel leven makende werking zelfs, maar een werking tegenovergesteld aan de door God gewilde en bedoelde.

En dringen we nu ook hier tot de grondoorzaak door, en vraagt ge ook hier: „Eilieve, vanwaar kwam het, dat het ééne Lichaam der menscheit onder zijn van God gesteld hoofd de macht en de heerschappij over de vermogens en gaven van mijn ziel verloor?” — dan moet ook hier geantwoord, door verwijzing naar den band die dit Lichaam als lichaam saamhield.

Gelijk toch ons lichaam van vleesch en bloed saam wordt gehouden door den band die dit lichaam aan onze ziel biadt, en dus tot ontbinding overgaat, zoodra deze band tusschen ziel en lichaam wordt doorgesneden, — zoo ook is het hier.

Het ééne lichaam der menscheit hing saam door zijn hoofd Adam, en Adam kon die macht op heel het organisme alleen oefenen door zijn band aan den levenden God. Zoodra echter Adam in zijn val dien band met zijn God doorsneed, verloor hij de macht die hij als Hoofd over de menscheit bezat. Door dit wegvallen van het hoofd wierd het ééne Lichaam der menscheit in losse personen ontbonden. En door dien stand van losse personen raakten de zondaren nu in hun ziel alle stuur kwijt, en ging in hun ziel elk vermogen en elke kracht, of wilt ge, elk rad en elke veer verkeerd werken. De harmonie verdween. Alles ging van zijn doel af. En deze averechtsche werking in uwe ziel, deze werking van God gescheiden en los van den band met de menscheit en haar hoofd, dat is voor uw ziel de dood. Immers deze werking die alsoo ontstond en in den zondaar voortgast, deed een proces van zonde en verdort ontstaan, dat, tenzij het gestuit wordt, op de hel uitloopt. D. i. op een zielstoestand, waarin al wat in u zich beweegt en werkt, tegen elkaar indringt, tot het u in vlam zet met een gloed die niet is te blusschen. „Het rad uwer geboorte ontstook uit de hel!”

En is dit u thans duidelijk geworden, dan zal het u thans ook klaar zijn, hoe het opgewekt worden van uw ziel tot een nieuw leven saamhangt met de opstanding van Christus.

Tot een nieuw leven, zegt de Catechismus zeer juist, niet tot leven, want allerlei werking is er ook in de doode ziel, en in de zonde is een even geregeld proces als in de heiligheid.

Maar opgewekt worden tot een nieuw leven, ja, dat kunt ge alleen door die kracht die er werkte in Christus' opstanding.

De heilige apostel drukt dit in zijn brief aan de Efezen aldus uit, dat er in hen die gelooven „een uitzinnende grootheid van diezelfde kracht Gods werkt, als de sterkte zijner macht is, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij hem uit de dooden heeft opgewekt.”

Welke is deze kracht? Geen andere dan de kracht van onze Schepping en Herschepping. Ontstaat uw menschelijk leven doordien God dien wonderen band tusschen uw ziel en uw lichaam legt, dan is uw herschepping in heerlijkheid

dit, dat God den band, dien gij braakt, weer aantreft.

Toen Christus in den dood ging, wierd ook bij hem de band tusschen ziel en lichaam verbroken, en zijn opstanding is, dat God dien verbroken band tusschen ziel en lichaam bij den Christus weer aanhechte en nu in onverbreekbare, onlosmakelijke hechtheid verbond.

En evenzo waar Hij uw doode ziel weer ten leven brengt, is dit niets anders dan dat Hij den band die uw ziel aan uw Hoofd, en door dat Hoofd aan God verbond, en dien gij door de zonde verbrak, opnieuw hecht, en nu zoo hecht, dat die band niet meer kan verbroken worden.

En zoo krijgt ge dus drieërlei. In uw oorspronkelijke schepping was uw ziel verbonden aan het ééne Lichaam der menscheit, onder uw Hoofd Adam, en door dit Hoofd één met den levenden God.

Door uw zonde braakt gij dien band met het ééne Lichaam der menscheit, en dus ook met het Hoofd er van, en daardoor ook den band uwer ziel aan den levenden God.

Maar nu, door uw herschepping, herstelt God de Heere voor uw ziel den band aan de nieuwe menscheit (het Lichaam Christi) en dat wel door u onder de macht van een nieuw Hoofd, d. i. Christus, te brengen. En door dien band aan dit nieuwe Hoofd herkrijgt nu uw ziel haar band aan den levenden God, en wel, met een gemeenschap die, heerlijker dan in de eerste schepping, niet meer kan worden losgemaakt.

En wat ge dit nu goed en zuiver, dat het opgewekt worden van uw ziel tot een nieuw leven plaats grijpt door u onder de macht en heerschappij van een nieuw Hoofd (t.w. Christus) te brengen, en doordat nieuwe Hoofd eenerzijds met het nieuwe Lichaam der menscheit (door de liefde tot den naasten), en anderzijds met God zelf (door de liefde voor God) in levende gemeenschap te brengen, dan voelt ge ook terstond, hoe voor uw ziel alle opgewekt worden ten leven eeniglijk aan Christus hangt.

Bleef toch uw Hoofd in den dood, zoo kon uit den band aan hem u nooit levenskracht toevloeden.

Daarentegen, nu Christus, uw Hoofd, uit de dooden opstaat, nu komt er werking ook in den band, die uw ziel aan hem als uw Hoofd verbindt, en zoo wordt ge door zijn kracht, d. i. door de organische werking, die van hem als het Hoofd, op u, als een zijner ledematen uitgaat, zelf opgewekt tot een nieuw leven.

Het beeld van ranken aan den Wijf-stok!

KUYPER.

„Mijn wol en mijn vlas”

En ik zal wegrukken mijn wol en mijn vlas, dienende om haar naaktheid te dekken.
Hosea 2: 8.

Ook de kleding, waarmee we ons kleden, heeft voor het Godrijke betekenissen; en dat die betekenis zoo spaarzaam beset wordt, is omdat de ijdele mensch zoo weinig met God in zijn kleding rekent.

In de wereld der Heilige Schriftuur is dat heel anders.

Daar is het in den hof van Eden God zelf, die

Verlag van de Algemeene Vergadering der Nederlandsche Vereeniging van Vrienden der Waarde

tot Handhaving van de Leer en de Rechten der Gereformeerde Kerk, Woensdag 23 Mei 1888, des voormiddags te 10 uur, in het Gebouw van den Werken der Staat, Kloveniersburgwal No. 87, te Amsterdam.

Geen groote zaal was noodig om den afgevaardigden en leden een voldoende plaats aan te bieden, want het aantal was klein en dit was niet te verwonderen.

Indien de uitdrukking niet al te vreemd klonk, zou men thans spreken van de „liquidatie” der vereeniging. Toch behoeft zulk een kleine opkomst ons niet te ontmoedigen. Integendeel, het bewijs werd daardoor geleverd, dat zij, die de vereeniging niet hanteerden gaven en krachten hadden gediend, zeer goed hebben ingezien wat eigenlijk haar doel was.

Was dit doel nog niet geheel bereikt, toch waren er thans andere middelen aan te wenden, en met Gods hulpe worden deze middelen toegepast.

Nadat door de vergadering was gezongen Ps. 89: 1 en 3, werd door den voorzitter gelezen Hand. 11 van vers 10 tot het einde en een zegen over dit samenzijn gevraagd.

Het voorgelaten woord geeft gereede aanleiding, aldus „prak de voorzitter, Dr. F. L. Rutgers, ons ons te overtuigen van het goed recht voor onze handelingen. Evenals door hen, waarvan in dit hoofdstuk wordt gesproken, is door ons het woord gepredikt, zonder dat wij een andere roeping konden aangeven, dan het ambt der geloovigen.

Evenals hunnen arbeid werd ook de onze met blijdschap begroet, en met ootmoedigen dank aan God mag worden verklaard, dat Gods zegen op dien arbeid heeft gerust.

Evenals de geloovigen toen, past het ook ons, om daar, waar de ambtsdragers weer het werk der reformatie ter hand namen, niet langer als geloovigen te prediken, maar de „regeling” aan de ambtsdragers, van Godswege daartoe groepen, over te laten. De gevolgen daarvan zullen niet uitblijven, en de barmhartigheid, door God gewerkt, zal openbaar worden. Barmhartigheid niet alleen in stofelijke, maar ook in geestelijke gaven, waardoor de kerken worden gediend en het koninkrijk Gods bevordert.

Aan het verslag, door den secretaris uitgebracht, wordt het volgende ontleend:

In 19 van de 31 afdelingen werd de reformatie der kerk ter hand genomen; op 114 plaatsen werd door de evangelisten hulp betoond, door het houden van 2092 spreekbeurten en 235 catechisaties.

De godsdienstonderwijzers J. A. Mulder, N. van der Blom, C. Vleesch en J. Brederveld, en de broeders E. M. Rullman, W. Voordewind en J. J. Opstal van Amsterdam, en G. Klumper, van Kampen, die reeds voldoende waren voorbereid voor het examen van godsdienstonderwijzen, bewezen mede hunne diensten.

Nog werden aan de vereeniging verbonden de broeders A. Punt en H. J. Hazelhoff. Eerzigenoemde werden ontslagen door de conf. vereeniging, omdat het z. i. niet aangast; wel het woord te prediken en er niet naar te handelen. Eveneens ontslag broeder Hazelhoff zijn ontslag omdat hij,

de waarheid der belijdenis erkennende, op een leven overeenkomstig deze belijdenis prijsstelde. De broeders Bakker en Kwam werden ontslagen.

Was het broeder Bakker, van wien sedert 1875 de bestuursders vele moeilijkheden ondervonden, het werd hem niet toegerekend, zoolang het de personen van het bestuur gold.

Nu echter deze tegenwerking openlijk en beslist de vereeniging en haar streven betrof, meende het hoofdbestuur, na broeder Bakker herhaaldelijk te hebben vermaand, doch zonder enig resultaat, hem niet langer in dienst der vereeniging te kunnen houden.

Het aantal leden der vereeniging was belangrijk verminderd en bedroeg thans 2041. Onder hen, die bedanken, waren, helaas, vele predikanten. Van slechts vier afdeelingen werden verslagen ontvangen. Aan een tweetal studenten werd subsidie verleend. Een geschrift, de rede, door Dr. B. van Schelven, op het Gereformeerde Kerkelijk Congres uitgesproken, werd verspreid, terwijl het maandblad, voorheen onder toezicht van broeder Bakker, thans van broeder W. de Jong, wordt uitgegeven. Dank zij de medewerking van de bestuursleden Dr. B. van Schelven en broeder W. C. Breen, maar vooral van Dr. N. A. de Gaay Fortman, neemt dit tijdschrift in degelijkheid toe.

De bestuursleden S. J. Seefat, W. C. Breen en W. A. Vrolijk Sr. het vorige jaar herbenoemd, hadden deze benoeming aangenomen.

Thans moest nog, behalve in de vacaturen, door de periodieke atreding ontstaan, worden voorzien in de plaats van broeder Genne, die als lid van het hoofdbestuur had bedankt.

De penningmeester, die daarna verslag uitbracht, deelde o. m. mede, dat de opbrengst der contributien belangrijk

was verminderd en hoewel de som der collecten grooter was dan andere jaren, moet men toch blijven bedenken, dat de uitgaven eveneens belangrijk zijn toegenomen.

Aan contributien werd ontvangen f 3425.60, aan collecten f 10347.16, terwijl het nadeelge saldo f 124.90 bedraagt.

Door de broeders Tromp, De Vries en De Waal werd deze rekening nagezien en accoord bevonden en daarna door de vergadering goedgekeurd.

Hierna werd punt 6 der agenda aan de orde gesteld, luidende:

Wat kan onze vereeniging doen om een zuiver kerkelijk optreden van alle hare evangelisten en oefenaars te bevorderen?

Hoofdbestuur.

Dr. Van Loon vraagt, wat men onder zuiver kerkelijk optreden bestaat, terwijl Dr. Hulsbos op het verschil van de benamingen evangelisten en oefenaars de aandacht vestigt.

Door den voorzitter wordt medegedeeld, dat „evangelisten en oefenaars” is geëigeld om duidelijk te maken, dat men hiermede bedoelt alle broeders, die thans de kerken dienen, zoolven hen, die als vaste evangelisten zijn aangesteld, als die broeders, welke geen examen bij de vereeniging hebben afgelegd.

Daar de aanvraag door de kerken gedaan wordt, zoo is daardoor duidelijk, dat het optreden thans niet meer voor de vereeniging geschiedt. Daardoor heeft dus hun optreden een meer kerkelijk karakter verkregen. Zal dit echter zuiver kerkelijk zijn, dan moeten zij, die door oefening of bijbelzegen de kerken dienen, ook door de classes zijn onderzocht en goedgekeurd, en de bedoeling van de vraag is, hoe deze goedkeuring te verkrijgen.

Twee wegen staan daarvoor open. Men kan den evange-